

BE-A0511_106681_106722_DUT

Archief van de schepenbank van Essen-
Kalmthout en van het dorpsbestuur van
Essen. 1601-1826.

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Fysieke kenmerken en technische vereisten.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	5
Geschiedenis.....	5
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	7
Archief van de schepenbank van Essen-Kalmthout en van het dorpsbestuur van Essen. 1601-1826.....	7
13 - 18 Betrekkingen met de markgraaf van Antwerpen en de Zeven Kwartieren, bijzonderlijk aangaande de publicatie van edicten en verordeningen en militaire lasten. 1684-1794.....	8
I. Lasten.....	9
32 - 33 Bedeboeken. 17de-18de eeuw.....	9
36 - 39 Bedeboeken. 18de eeuw.....	9
II. Edikten, verordeningen en gedrukte plakaten.....	10
44 - 51 Edicten, verordeningen en plakaten van de soeverein. 1613-1794....	10
III. Kerkelijke Archieven.....	11
IV. Bijvoegsel: Kalmthout.....	11
V. Bijvoegsel.....	12

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Oud Gemeentearchief Essen

Periode:
1601-1826

Archiefbloknummer:
BE-A0511.164

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 67.00
- Omvang geïndexiseerd: 2.50 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Antwerpen

Archiefvormers:
Schepensbank van Essen-Kalmthout en Dorpsbestuur van Essen, 1200-1795

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De documenten vermeld in deze inventaris zijn openbaar en vrij raadpleegbaar.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefdocumenten gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

FYSIEKE KENMERKEN EN TECHNISCHE VEREISTEN

Om verdere gebruiksschade te voorkomen kunnen sommige originelen niet langer geraadpleegd worden. Dit is in de inventaris aangeduid als, in slechte staat of in zeer slechte staat.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Gemeente Essen.

GESCHIEDENIS

De abdij Tongerlo verwierf uitgestrekte domeinen in Essen in de 12de eeuw maar de heerlijke rechten bleven in handen van de hertog van Brabant. In 1299 verwierf Tongerlo de lagere rechtspraak en pas in 1651 de middele en hoge rechtspraak over Kalmthout, Essen en Huijbergen dat één gebied vormde met grote heidegebieden. Deze werden tot in de 18de eeuw door de abdij ontgonnen, o.a. door de exploitatie van turfgronden.

Er was ook tot het einde van het ancien régime maar één schepenbank, die te hoofde ging bij de schepenbank van de Bijvang van Lier.

Essen ressorteerde onder het kwartier van het Land van Rijen.

ARCHIEF

GESCHIEDENIS

De meeste documenten werden op 15 januari 1910 door het gemeentebestuur van Essen aan het Rijksarchief overgemaakt.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

1	ARCHIEF VAN DE SCHEPENBANK VAN ESSEN-KALMTHOUT EN VAN HET DORPSBESTUUR VAN ESSEN. 1601-1826. Akten verleden voor schout en schepenen. 1715-1795.	1 pak
2	Verzoekschriften aan schout en schepenen. 1720-1770.	1 omslag
3	Schout. 1732-1765.	1 omslag
4	Schout: onderzoeken. 1736-1766.	1 pak
5	Rechterlijke verkopeningen. 1729-1743.	1 omslag
6	Sterfhuizen. 1717-1796.	1 omslag
7	Erfenis Maria Melis. 1765-1768.	1 pak
8	Familie Maes. 1761-1781.	1 omslag
9	Veeziekten. 1769-1777.	1 omslag
10	Lijsten van het vee. 1726-1777.	1 omslag
11	Vervoer van graan en meel. 1772-1791.	1 omslag
12	Betrekkingen met de baronie Breda en het markizaat Bergen op Zoom, betreft ontginningen en vrijstellingen van rechten. 1716-1738.	1 pak

13 - 18 BETREKKINGEN MET DE MARKGRAAF VAN ANTWERPEN EN DE ZEVEN KWARTIEREN, BIJZONDERLIJK AANGAANDE DE PUBLICATIE VAN EDICTEN EN VERORDENINGEN EN MILITAIRE LASTEN. 1684-1794.

13	1684-1741.	1 pak
14	1742-1746.	1 pak
15	1747-1766.	1 pak
16	1769-1790.	1 pak
17	1791-1794.	1 pak
18	1765-1771.	1 deel
19	Edicten, plakaten en verordeningen. 1613-1792.	1 omslag
20	Vereffening tussen Essen en Kalmthout. 1739.	1 deel
21	Obligaties, voornamelijk ten laste der gemeente. 1672-1783.	1 omslag
22	Stukken rakende de burgemeestersrekeningen. 1701-1766.	1 omslag
23	Rekeningen en kwijtschriften, voornamelijk betreffende de gemeente. 1708-1799.	1 pak
24	Nazicht van wegen, bruggen en waterlopen. 1694-1780.	1 omslag
25	Proces der gemeente. 1740-1770.	1 omslag
26	Verscheidene processen. 1707-1770.	1 omslag

-
- 27 Briefwisseling. 1708-1793. 1 pak
- 28 Verscheidene processen. 1669-1792. 1 omslag
1. Secretaris, 1714-1719.
  2. Rotmeesters, 1719.
  3. Besluiten, 1732-1792.
  4. Inkom- en uitgangsrechten, 1738-1739.
  5. Beeldende kaart, 1743.
  6. School, 1743-1752.
  7. Militairen en soldaten, 1747-1761.
  8. Rupsenverdelging, 1752.
  9. Tellingen, 1786.
  10. Varia, 1669-1770.
- 29 Varia. 18de eeuw. 1 omslag
- 30 *I. LASTEN*
Inning der lasten. 1706-1798. 1 omslag
- 31 Statistieken. 1683-1795. 1 omslag
- 32 32 - 33 BEDEBOEKEN. 17DE-18DE EEUW.
17de-18de eeuw. 1 omslag
- 33 [1687?]. 1 omslag
- 34 "Verbeteringen .. van de ingenomen ende verbeterde goed". 1704.
1 katern
- 35 "De Coninckx Bedeboek van Esschen" verbeterd naar de meting
van 1656 en de vernieuwing van 1667 (per kwartier). 1710.
1 pak
- 36 36 - 39 BEDEBOEKEN. 18DE EEUW.
[1710?]. 1 pak
- 37 [1715?]. 2 katernen

38	[1720?].	1 pak
39	[1740?].	1 deel
40	"Settinghe van de Thiende". 1690.	1 katern
41	"Settinghen". 1715-1732.	1 omslag
42	Lijsten voor de inning der lasten. 1709-1748.	1 omslag
43	Lasten uitgevaardigd door de Staten van Brabant. 1708-1790.	1 omslag

II. EDIKTEN, VERORDENINGEN EN GEDRUKTE PLAKKATEN

44	44 - 51 EDICTEN, VERORDENINGEN EN PLAKKATEN VAN DE SOEVEREIN. 1613-1794. 1613-1740.	1 pak
45	1741-1752.	1 pak
46	1753-1764.	1 pak
47	1764-1781.	1 pak
48	1772-1782.	1 pak
49	1783-1786.	1 pak
50	1787-1789.	1 pak
51	1791-1794.	1 pak
52	Edicten en verordeningen der Verenigde Nederlandse Provinciën.	

	1790.	2 stukken
53	Franse overheersing. 1711, 1746-1748.	1 pak
54	Franse Republiek en Keizerrijk. 1792-1795/1796 (jaar IV).	1 omslag
55	Oorlogsfeiten en militaire lasten. 1718-1792.	1 pak
56	Gouverneurs-Generaal. 1713-1752.	1 pak
57	Raad van Financiën. 1769.	1 stuk
58	Hertogdom en Staten en Brabant. 1711-1794.	1 pak
59	Raad van Brabant. 1656-1794.	1 omslag
60	Zeven Kwartieren van Antwerpen. 1628-1785.	1 omslag
61	Stad Antwerpen. 1730-1794.	1 omslag
62	Drukwerk. 1704-1826.	1 omslag
63	<i>III. KERKELIJKE ARCHIEVEN</i> Heilige-Geest- en Armtafel. 1715-1815.	1 pak
	a. Rekeningen en verscheidene stukken, 1715-1815. b. Wezen en vondelingen, 1718-1728.	
64	<i>IV. BIJVOEGSEL: KALMTHOUT</i> Varia. 1720-1794.	1 pak
	a. Betrekkingen met de markgraaf van Antwerpen en met de Zeven Kwartieren, voornamelijk voor wat de publicatie van edicten en verordeningen betreft, alsook over de militaire leden, 1757-1794. b. Meier, 1759. c. Secretaris, 1754.	

- d. Scholen van Kalmthout en Nieuwmoer, 1728-1777.
- e. Sterfhuis, 1792.
- f. Varia, 1720-1766.

--- Rekeningen van de Sint-Jan-de-Doper gilde. 1726-1794.

V. BIJVOEGSEL

65 Zet- en lastboeken. 1762.

1 pak

66 Varia. [1601-1785?].

1 omslag

- a. Schepenakten, 1601, 1602, 1636, 1663, 1698.
- b. Soldaterij: levering van paarden, 1708.
- c. Brief van den pastoor van Nispen en Essen, 1785.
- d. Volmachten, 1720-1739.

67 Rekeningen van de Sint-Jan-de-Doper gilde. 1726-1794.

1 deel